



Polska
Strefa Inwestycji

euro-park
wistosan

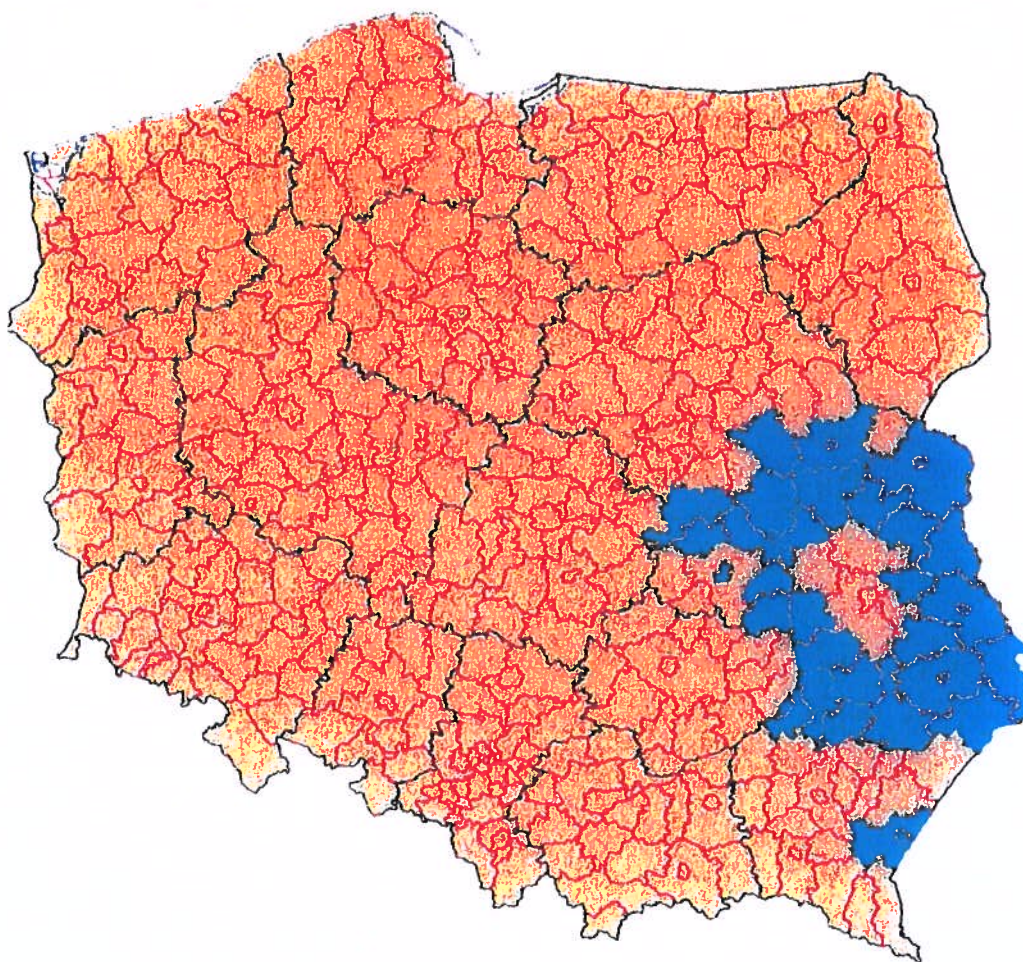
Tarnobrzaska Specjalna
Strefa Ekonomiczna
Agencja Rozwoju Przemysłu S.A.

Plan Rozwoju Inwestycji

do roku 2020 (z perspektywą do 2030)

dla obszaru zarządzanego przez:
Agencję Rozwoju Przemysłu S.A.

- zarządzającego Tarnobrzeską Specjalną Strefą
Ekonomiczną EURO-PARK WISŁOSAN



STYCZEŃ 2019

PODSEKRETARZ STANU


Tomasz Kościński
40.01.2019r.

Spis treści

1. Wprowadzenie.....	2
1.1. Diagnoza.....	4
1.1.1. Powierzchnia	6
1.1.2. Lokalizacja	7
1.1.3. Ludność.....	9
1.1.4. Branże wiodące w rozbiciu na województwa	12
1.1.5. Potencjał inwestycyjny obszaru	13
1.1.6. Instytucje otoczenia biznesu.....	13
2. Misja.....	14
3. Cele strategiczne i cele szczegółowe	14
3.1. Cel strategiczny	14
3.2. Cele szczegółowe	16
4. Sposób realizacji celów	16
5. Oferta skierowana do przedsiębiorców	19
6. Bariery oraz plan ich eliminacji	21
7. Monitoring realizacji celów	21

1. Wprowadzenie

Plan rozwoju inwestycji został opracowany na podstawie art. 9 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o wspieraniu nowych inwestycji (Dz.U.2018.1162).

Obszary będące we właściwości zarządzającego Tarnobrzeską Specjalną Strefą Ekonomiczną Euro-Park Wisłosan (TSSE) ustanowione w Rozporządzeniu Ministra Przedsiębiorczości i Technologii z dnia 29 sierpnia 2018r. (Dz.U.2018.1698) w sprawie ustalenia obszarów i przypisania ich zarządzającym obejmują następujące powiaty zlokalizowane w województwach:

1. podkarpackim: niżański, stalowowolski, tarnobrzeski, m. Tarnobrzeg, przemyski, m. Przemyśl,
2. lubelskim: biały, m. Biała Podlaska, biłgorajski, chełmski, m. Chełm, hrubieszowski, janowski, krasnostawski, łęczyński, łukowski, opolski, kraśnicki, parczewski, radzyński, rycki, tomaszowski, włodawski, zamojski, m. Zamość,
3. mazowieckim: białobrzeski, garwoliński, grójecki, kozienicki, lipski, miński, m. Radom, siedlecki, zwoleński, m. Siedlce.

Powiaty różnią się pod względem powierzchni, liczby mieszkańców oraz liczby gmin.

Z uwagi na znaczną liczebność gmin położonych na obszarze TSSE (241 Jednostek Samorządu Terytorialnego (JST)) dokonano podziału tego obszaru na IX Rejonów, kierując się zasadą położenia geograficznego, historycznymi podziałami poszczególnych terenów, powiązaniem gospodarczymi, przynależnością do poszczególnych województw, systemem układu komunikacyjnego a także wspólnymi cechami parametrów określających stan aktualny i możliwości rozwojowe danych obszarów. Mapa Rejonów I – IX przedstawiona jest w dalszej części opracowania.

L.p.	Nazwa Powiatu	Województwo	Rejon
1	Niżański	podkarpackie	Rejon I
2	Stalowowolski	podkarpackie	Rejon I
3	Tarnobrzeski	podkarpackie	Rejon I
4	m. Tarnobrzeg	podkarpackie	Rejon I
5	m. Przemyśl	podkarpackie	Rejon VIII
6	Przemyski	podkarpackie	Rejon VIII

Tabela nr 1

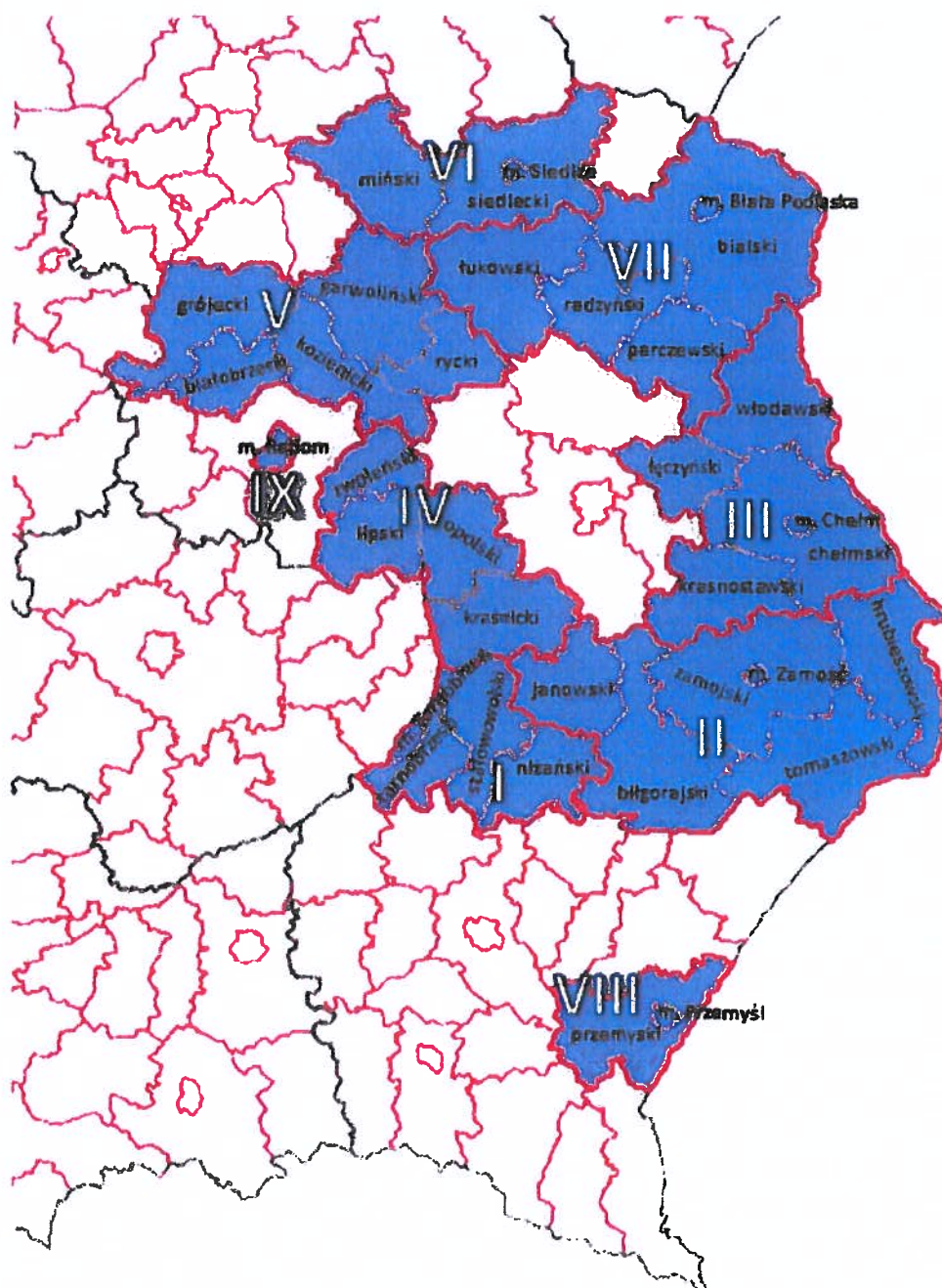
L.p.	Nazwa Powiatu	Województwo	Rejon
1	Białobrzeski	mazowieckie	Rejon V
2	Garwoliński	mazowieckie	Rejon V
3	Grójecki	mazowieckie	Rejon V
4	Kozienicki	mazowieckie	Rejon V
5	Lipski	mazowieckie	Rejon IV
6	Miński	mazowieckie	Rejon VI
7	m. Radom	mazowieckie	Rejon IX
8	Siedlecki	mazowieckie	Rejon VI

9	Zwoleński	mazowieckie	Rejon IV
10	m. Siedlce	mazowieckie	Rejon VI

Tabela nr 2

L.p.	Nazwa Powiatu	Województwo	Rejon
1	Białski	lubelskie	Rejon VII
2	m. Biła Podlaska	lubelskie	Rejon VII
3	Biłgorajski	lubelskie	Rejon II
4	Chełmski	lubelskie	Rejon III
5	m. Chełm	lubelskie	Rejon III
6	Hrubieszowski	lubelskie	Rejon II
7	Janowski	lubelskie	Rejon II
8	Krasnostawski	lubelskie	Rejon III
9	Łęczyński	lubelskie	Rejon III
10	Łukowski	lubelskie	Rejon VII
11	Opolski	lubelskie	Rejon IV
12	Kraśnicki	lubelskie	Rejon IV
13	Parczewski	lubelskie	Rejon VII
14	Radzyński	lubelskie	Rejon VII
15	Rycki	lubelskie	Rejon V
16	Tomaszowski	lubelskie	Rejon II
17	Włodawski	lubelskie	Rejon III
18	Zamojski	lubelskie	Rejon II
19	m. Zamość	lubelskie	Rejon II

Tabela nr 3



Zdjęcie nr 1. Mapa Rejonów

1.1. Diagnoza

Oceniając możliwości rozwoju inwestycji na terenie TSSE EURO-PARK WISŁOSAN, należy stwierdzić iż postawienie jednolitej diagnozy dla wszystkich terenów obszaru jest trudne. Przedstawiony wcześniej podział tych obszarów na wyodrębnione rejon, umożliwia przygotowanie planów wzrostu aktywności gospodarczej uwzględniających zarówno ich atuty jak i bariery rozwoju.

Dla Rejonu I obejmującego powiaty: stalowowski, nizański, tarnobrzescki i m. Tarnobrzeg (powiat grodzki), położone w północnej części województwa podkarpackiego i stanowiące zintegrowaną część dawnego Centralnego Ośrodka Przemysłowego, można przyjąć iż po znaczącej dywersyfikacji przemysłów wydobywania siarki, hutniczego i maszynowego, główne kierunki działań zarządzającego

winy skupić się na rozwoju w zakresie automotive, chemii budowlanej i szkła, farmaceutycznej i konstrukcji stalowej.

W głównych ośrodkach tego regionu, czyli w Tarnobrzegu, Stalowej Woli, Nisku i Gorzycach, funkcjonują już przedsiębiorcy z tych branż i możliwe jest wprowadzenie kolejnych projektów z uwagi na rozwój kooperacji, a jednocześnie przygotowane uzbrojone tereny inwestycyjne.

Rejon II obejmujący południowo-wschodnią część województwa lubelskiego, powiaty: janowski, biłgorajski, tomaszowski, hrubieszowski, zamojski i m. Zamość (powiat grodzki), to obszar w którym nie ma tradycji przemysłowych. Na tych terenach występują znaczne obszary leśne, rolnicze, a główne branże które reprezentują firmy to budownictwo, handel, działalność rolnicza. Oceniając możliwości rozwojowe w tym rejonie, można wytypować do działań związanych z pozyskiwaniem inwestycji firmy z branży drzewnej, spożywczej, przetwórstwa owoców, transportu i logistyki, budowlanej.

Porównywalną diagnozę można postawić również dla Rejonu III, obejmującego powiaty: włodawski, łęczyński, chełmski i krasnostawski (wschodnia część województwa lubelskiego).

W Rejonie IV obejmującym powiaty zwoleński, lipski, opolski i kraśnicki, położone w południowej części województwa mazowieckiego oraz graniczącej z nią zachodniej części województwa lubelskiego, działań inwestycyjnych również nie można oprzeć na utrwalonych tradycjach przemysłowych. Natomiast stosunkowo dobre skomunikowanie tego obszaru z ośrodkami gospodarczymi w centrum Polski, może przy odpowiednich działaniach promocyjnych oraz wspierających konieczną rozbudowę infrastruktury technicznej, podnieść atrakcyjność tego rejonu.

Nowe projekty inwestycyjne na tym obszarze to firmy z branż: metalowej, maszynowej, budowlanej.

Rejon V położony w południowej części województwa mazowieckiego oraz północno-zachodniej części województwa lubelskiego to powiaty: grójecki, białobrzegi, garwoliński, kozienicki i rycki. W większości tego obszaru przedsiębiorcy działają w branży związanej z uprawami sadowniczymi, przetwórstwem owoców i warzyw. Jedynym głównym ośrodkiem przemysłowym są Kozienice, z funkcjonującą dużą elektrownią. Dlatego w tym obszarze preferowane będą projekty inwestycyjne związane z branżą maszynową, budowlaną, spożywczą, przetwórstwa owoców.

Rejon VI – powiaty: miński, siedlecki i m. Siedlce (powiat grodzki) to obszar położony w południowo-wschodniej części województwa mazowieckiego. Główne ośrodki przemysłowe to Siedlce i Mińsk Mazowiecki. Atutem stwarzającym dobre możliwości rozwojowe jest bliskość stołecznego miasta Warszawy oraz przebiegająca przez ten teren autostrada A2. Z uwagi na występujące na tym terenie firmy, można zaplanować iż zarządzający będzie lokował tutaj inwestorów z branży maszynowej, metalowej, IT, chemicznej i kosmetycznej.

Rejon VII obejmujący powiaty: bialski, m. Biała Podlaska (powiat grodzki), parczewski, radzyński i łukowski to obszar położony w północno-wschodniej części województwa lubelskiego. Dotychczas największe tradycyjne branże na tym terenie to przemysł mięsny, rolnictwo, spożywczy i obuwniczy. Duże ośrodki przemysłowe w tym regionie to Biała Podlaska oraz Łuków, stwarzają możliwości wprowadzania projektów związanych z branżą transportowo-logistyczną, spożywczą i maszynową. Ośią rozwoju tego regionu jest przebiegający szlak kolejowy Berlin-Warszawa-Terespol-Moskwa.

Rejon VIII obejmuje 2 powiaty: m. Przemysł na prawach powiatu grodzkiego i powiat przemyski. Przemysł będący centrum administracyjnym tego obszaru jest jedynym miastem tego obszaru. Możliwości rozwojowe stwarza jednakże przebiegająca przez ten teren autostrada A4 oraz 2 duże przejścia graniczne: Korczowa i Medyka. Główne projekty dla tego terenu związane będą z logistyką, transportem, chemią i stolarką budowlaną.

Rejon IX – m. Radom (powiat grodzki) stanowi dużą wyodrębnioną aglomerację i duży ośrodek gospodarczy. Na terenie Radomia funkcjonuje już znacząca grupa inwestorów strefowych i planowane są kolejne działania związane z rozwojem obszaru – budowa kompleksu hal i modernizacja

posiadanych przez strefę nieruchomości. Z uwagi na tradycje przemysłowe i dużą dyspozycyjność kadry, w tym rejonie preferowane będą projekty z branż: metalowej, maszynowej, automatyki i szkła gospodarczego.

Podsumowując diagnozę poszczególnych obszarów należy podkreślić charakterystyczne dla wszystkich wyżej wymienionych obszarów elementy:

- rolniczy charakter większości terenów oraz wyraźna dominacja terenów zalesionych
- brak tradycji przemysłowych w większości gmin
- wyraźna dysproporcja w rozwoju miast na prawach powiatów grodzkich – dawne siedziby miast wojewódzkich, w stosunku do pozostałych powiatów
- koncentracja działalności gospodarczej i usługowej w siedzibach powiatów.

1.1.1. Powierzchnia

TSSE obejmuje obszar 35 powiatów i miast na prawach powiatów

L.p.	Nazwa Powiatu	Województwo	Powierzchnia w ha
1	Niżański	podkarpackie	78564
2	Stalowowolski	podkarpackie	83174
3	Tarnobrzesci	podkarpackie	52106
4	m. Tarnobrzeg	podkarpackie	8540
5	m. Przemyśl	podkarpackie	12041
6	Przemyski	podkarpackie	121122
	Suma		355547

Tabela nr 4

L.p.	Nazwa Powiatu	Województwo	Powierzchnia w ha
1	Białobrzesci	mazowieckie	63910
2	Garwoliński	mazowieckie	128483
3	Grójecki	mazowieckie	126773
4	Kozienicki	mazowieckie	91610
5	Lipski	mazowieckie	74022
6	Miński	mazowieckie	116372
7	m. Radom	mazowieckie	11180
8	Siedlecki	mazowieckie	160348
9	Zwoleński	mazowieckie	57330
10	m. Siedlce	mazowieckie	3186
	Suma		833214

Tabela nr 5

L.p.	Nazwa Powiatu	Województwo	Powierzchnia w ha
1	Bialski	lubelskie	275426
2	m. Biała Podlaska	lubelskie	4940
3	Biłgorajski	lubelskie	168110
4	Chełmski	lubelskie	188560
5	m. Chełm	lubelskie	3528
6	Hrubieszowski	lubelskie	126802
7	Janowski	lubelskie	87528
8	Krasnostawski	lubelskie	103144
9	Łęczyński	lubelskie	63664
10	Łukowski	lubelskie	139421
11	Opolski	lubelskie	81002
12	Kraśnicki	lubelskie	100530
13	Parczewski	lubelskie	95220
14	Radzyński	lubelskie	96506
15	Rycki	lubelskie	61453
16	Tomaszowski	lubelskie	148889
17	Włodawski	lubelskie	125642
18	Zamojski	lubelskie	187029
19	m. Zamość	lubelskie	3034
	Suma		2060428

Tabela nr 6

Łączna powierzchnia zarządzanego obszaru to 3 249 189 ha i stanowi to 10 % powierzchni całego kraju.

1.1.2. Lokalizacja

Obszar zarządzany przez TSSE położony jest częściowo w województwie mazowieckim a także na terenach województw: podkarpackiego i lubelskiego. Z uwagi na zróżnicowany charakter możliwości lokalizacyjnych nowych projektów inwestycyjnych, potencjalni przedsiębiorcy i inwestorzy mogą wykorzystywać atuty komunikacyjne związane z autostradami A2 i A4, drogami szybkiego ruchu, oraz szybkimi kolejami – dwutorowa nr 7 (Warszawa-Dęblin-Lublin-Chełm), nr 12 i nr 2 (Góra Kalwaria-Łuków-Biała Podlaska-Terespol). W zarządzanym terenie położony jest port lotniczy w Radomiu, w niedalekiej odległości porty lotnicze w Lublinie i Rzeszowie. Lokalizacja obszaru na terenie Polski Południowo-Wschodniej umożliwia bezpośrednie korzystanie z przejść granicznych z Białorusią i Ukrainą.

Dla potrzeb niniejszego planu TSSE wytypowano w poszczególnych rejonach najważniejsze atuty związane z możliwościami logistycznymi lokowania potencjalnych projektów inwestycyjnych:

- Rejon I (powiaty: tarnobrzeski, miasto Tarnobrzeg, stalowowolski i niżański):

- trasa budowanej drogi S19 - droga ekspresowa we wschodniej części kraju pomiędzy przejściem granicznym z Białorusią w Kuźnicy Białostockiej a granicą ze Słowacją w Barwinku, jest fragmentem szlaku "Via Carpatia",
- droga krajowa nr 9 droga krajowa prowadząca z Radomia do Rzeszowa, jest częścią międzynarodowej trasy E371.
- Rejon II (powiaty: janowski, biłgorajski, tomaszowski, hrubieszowski, zamojski i miasto Zamość):
 - trasa przygotowywanej do budowy drogi S17 - droga ekspresowa Warszawa – Hrebenne (granica z Ukrainą),
 - trasa budowanej drogi S19 - droga ekspresowa we wschodniej części kraju pomiędzy przejściem granicznym z Białorusią w Kuźnicy Białostockiej a granicą ze Słowacją w Barwinku, jest fragmentem szlaku "Via Carpatia",
 - przejście graniczne Hrebenne (Lubycza Królewska).
- Rejon III (powiaty: włodawski, łączyński, krasnostawski, chełmski i miasto Chełm):
 - trasa przygotowywanej do budowy drogi S12 - droga ekspresowa łącząca Piotrków Trybunalski z Dorohuskim na granicy z Ukrainą, odcinek trasy od Lublina do granicy będzie fragmentem trasy europejskiej E373,
 - przejście graniczne Dorohusk.
- Rejon IV (powiaty: zwoleński, lipski, opolski, kraśnicki):
 - trasa przygotowywanej do budowy drogi S12 – droga ekspresowa łącząca Piotrków Trybunalski z Dorohuskim na granicy z Ukrainą, odcinek trasy od Lublina do granicy będzie fragmentem trasy europejskiej E373.
- Rejon V (powiaty: grójecki, białobrzeski, kozienicki, rycki i garwoliński):
 - droga S7 – droga ekspresowa w Polsce między Gdańskiem a Rabką-Zdrój, leżąca w ciągu tras europejskich E28 i E77,
 - trasa budowanej drogi S17 – droga ekspresowa Warszawa – Hrebenne (granica z Ukrainą).
- Rejon VI (powiaty: miński, siedlecki i miasto Siedlce):
 - autostrada A2.
- Rejon VII (powiaty: łukowski, radzyński, parczewski, biański i miasto Biała Podlaska):
 - trasa przygotowywanej do budowy autostrady A2,
 - trasa przygotowywanej do budowy drogi S 19 – droga ekspresowa we wschodniej części kraju pomiędzy przejściem granicznym z Białorusią w Kuźnicy Białostockiej a granicą ze Słowacją w Barwinku, jest fragmentem szlaku „Via Carpatia”.
- Rejon VIII (powiaty: przemyski i miasto Przemyśl):
 - autostrada A4.
 - przejście graniczne Korczowa i Medyka
- Rejon IX (miasto Radom):
 - trasa budowanej drogi S7 – droga ekspresowa w Polsce między Gdańskiem a Rabką-Zdrój, leżąca w ciągu tras europejskich E28 i E77,
 - trasa przygotowywanej do budowy drogi S12 – droga ekspresowa łącząca Piotrków Trybunalski z Dorohuskim na granicy z Ukrainą, odcinek trasy od Lublina do granicy będzie fragmentem trasy europejskiej E373,

1.1.3. Ludność

Podstawowe parametry dotyczące lokalnych rynków pracy na obszarze zarządzanym przez TSSE. Zgodnie z obwieszczeniem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 26 września 2018 r. w sprawie przeciętnej stopy bezrobocia w kraju oraz na obszarze powiatów na dzień 30 czerwca 2018 r. stopa bezrobocia w Polsce wynosi 5,8 %.

L.p.	Nazwa Powiatu	Województwo	Gęstość zaludnienia/km ² (1)	Stopa urbanizacji ⁽²⁾	Stopa bezrobocia w % ⁽³⁾
1	Niżański	podkarpackie	85	35,10 %	16
2	Stalowowolski	podkarpackie	129	60,59 %	5,4
3	Tarnobrzeski	podkarpackie	103	23,77 %	6,7
4	m. Tarnobrzeg	podkarpackie	557	100,0 %	8,7
5	m. Przemyśl	podkarpackie	1 346	100,0 %	11,7
6	Przemyski	podkarpackie	61	0 %	13,6

Tabela nr 7

Struktura bezrobocia w obejmowanym obszarze w województwie podkarpackiego wskazuje na to, że tylko w powiecie stalowowolskim jego poziom jest mniejszy od przeciętnej stopy bezrobocia w Polsce, w pozostałych obszarach jest ona wyższa.

L.p.	Nazwa Powiatu	Województwo	Gęstość zaludnienia/km ² (1)	Stopa urbanizacji (2)	Stopa bezrobocia w % ⁽³⁾
1	Białobrzeski	mazowieckie	52	23,59 %	7,4
2	Garwoliński	mazowieckie	85	28,27 %	9,1
3	Grójecki	mazowieckie	78	35,15 %	2,2
4	Kozienicki	mazowieckie	67	28,86 %	10,2
5	Lipski	mazowieckie	47	16,21 %	9,7
6	Miński	mazowieckie	131	45,95 %	5,2
7	m. Radom	mazowieckie	1 923	100,0 %	12,3
8	Siedlecki	mazowieckie	51	2,19 %	5,3
9	Zwoleński	mazowieckie	64	21,46 %	10,3
10	m. Siedlce	mazowieckie	2 417	100,0 %	5,2

Tabela nr 8

Struktura bezrobocia w obejmowanym obszarze w województwie mazowieckim wskazuje na to, że tylko w powiatach grójeckim, mińskim, siedleckim, M. Siedlce jego poziom jest mniejszy od przeciętnej stopy bezrobocia w Polsce, w pozostałych obszarach jest ona wyższa.

¹ Dane GUS – Bank Danych Lokalnych (<https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>) stan na koniec 2017 r.

² Dane GUS - Powierzchnia i ludność w przekroju terytorialnym w 2017 r.

³ Dane GUS - Obwieszczenie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 26 września 2018 r. w sprawie przeciętnej stopy bezrobocia w kraju oraz na obszarze powiatów na dzień 30 czerwca 2018 r.

L.p.	Nazwa Powiatu	Województwo	Gęstość zaludnienia/km ² (1)	Stopa urbanizacji (2)	Stopa bezrobocia w %(3)
1	Bialski	lubelskie	41	20,12 %	10,2
2	m. Biała Podlaska	lubelskie	1 160	100,0 %	10,9
3	Biłgorajski	lubelskie	61	33,23 %	4,8
4	Chełmski	lubelskie	42	10,05 %	12,6
5	m. Chełm	lubelskie	1 807	100,0 %	11,2
6	Hrubieszowski	lubelskie	51	27,79 %	12,5
7	Janowski	lubelskie	53	29,06 %	8,1
8	Krasnostawski	lubelskie	63	29,35 %	11,4
9	Łęczyński	lubelskie	90	33,36 %	5,1
10	Łukowski	lubelskie	78	30,46 %	4,1
11	Opolski	lubelskie	75	29,74 %	8,7
12	Kraśnicki	lubelskie	97	40,48 %	9,7
13	Parczewski	lubelskie	37	30,59 %	7,3
14	Radzyński	lubelskie	62	26,51 %	7
15	Rycki	lubelskie	93	46,10 %	8,2
16	Tomaszowski	lubelskie	57	30,97 %	5,9
17	Włodawski	lubelskie	31	34,36 %	14,3
18	Zamojski	lubelskie	58	10,68 %	8,8
19	m. Zamość	lubelskie	2 131	100,0 %	9,4

Tabela nr 9

Struktura bezrobocia w obejmowanym obszarze w województwie lubelskim wskazuje na to, że tylko w powiatach biłgorajskim, łęczyńskim, łukowskim jego poziom jest mniejszy od przeciętnej stopy bezrobocia w Polsce, w pozostałych obszarach jest ona wyższa.

W obszarze zarządzanym przez TSSE EURO-PARK WISŁOSAN na 35 powiatów i miast na prawach powiatu tylko 8 posiada bezrobocie na poziomie niższym od średniej krajowej. Stanowi to 23% całego obszaru.

1.1.3.1 Dane demograficzne

Zgodnie z prognozą ludności gmin na lata 2017-2030 (opracowanie eksperymentalne) opracowaną przez Główny Urząd Statystyczny⁽⁴⁾ ludność na zajmowanym obszarze kształtować się będzie następująco:

¹ Dane GUS – Bank Danych Lokalnych (<https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>) stan na koniec 2017 r.

² Dane GUS - Powierzchnia i ludność w przekroju terytorialnym w 2017 r.

³ Dane GUS - Obwieszczenie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 26 września 2018 r. w sprawie przeciętnej stopy bezrobocia w kraju oraz na obszarze powiatów na dzień 30 czerwca 2018 r.

⁴ <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/progniza-ludnosc/progniza-ludnosc-gmin-na-lata-2017-2030-opracowanie-eksperymentalne.10.1.html>

województwo lubelskie			
Nazwa	2017	2030	Różnica
Ludność w wieku produkcyjnym	836336	723655	-112681
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	242479	207286	-35193
Ogółem	1078815	930941	-147874

Tabela nr 10

W 14 gminach na terenie zarządzanym przez TSSE wystąpi dodatnie saldo migracji ludności. Są to duże ośrodki m.in. Biała Podlaska, Biłgoraj, Chełm, Kraśnik, Łuków, Tomaszów Lubelski, Zamość.

województwo podkarpackie			
Nazwa	2017	2030	Różnica
Ludność w wieku produkcyjnym	259688	225464	-34224
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	71062	59493	-11569
Ogółem	330750	284957	-45793

Tabela nr 11

W 10 gminach na terenie zarządzanym przez TSSE wystąpi dodatnie saldo migracji ludności. Są to m.in. Kraszczyn, Przemyśl, Pysznica, Zaleszany, Grębów.

województwo mazowieckie			
Nazwa	2017	2030	Różnica
Ludność w wieku produkcyjnym	547622	502545	-45077
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	173587	164179	-9408
Ogółem	721209	666724	-54485

Tabela nr 12

W 20 gminach na zarządzanym obszarze wystąpi dodatnie saldo migracji ludności. Są to m.in. Garwolin, Grójec, Mińsk Mazowiecki, Siedlce.

Większość gmin, dla których przewidywany jest duży spadek ludności (powyżej 10%) znajduje się na terenach polski wschodniej. Szczególnie niskim przyrostem naturalnym (poniżej -5‰) będą się charakteryzować obszary położone w województwie lubelskim.

1.1.3.2 Szkolnictwo

Na terenach obszaru TSSE cztery wyższe uczelnie prowadzą kierunki politechniczne. W obszarze działają również:

- 14 niepaństwowych uczelni wyższych

- 4 państwowe wyższe szkoły zawodowe
- 142 szkoły branżowe I stopnia

Poza obszarem TSSE zlokalizowane są duże ośrodki akademickie w Rzeszowie i Lublinie, które z uwagi na bliskie położenie mają wpływ na procesy przygotowania kadr dla przemysłu.

1.1.4. Branże wiodące w rozbiciu na województwa

Zgodnie ze strategiami rozwoju dla województw podkarpackiego, mazowieckiego, lubelskiego przyjęte są następujące inteligentne specjalizacje dla województw:

Podkarpackie:

- Lotnictwo i kosmonautyka
- Jakość życia
- Motoryzacja
- Informacja i telekomunikacja

Lubelskie:

- Biogospodarka
- Medycyna i zdrowie
- Energetyka niskoemisyjna
- Informatyka i automatyka

Mazowieckie:

- Bezpieczna żywność
- Inteligentne systemy zarządzania
- Nowoczesne usługi dla biznesu
- Wysoka jakość życia

Zarządzający obszarem promując ofertę inwestycyjną dla poszczególnych województw w szczególny sposób będzie kładł nacisk na rozwój projektów związanych z inteligentnymi specjalizacjami.

Natomiast analizując możliwości lokowania nowych projektów inwestycyjnych w poszczególnych rejonach można dokonać następującego typowania wiodących branż:

- Tereny Rejonu I (powiaty: tarnobrzesci, stalowowolski, niżański):
 - Automotive, IT, chemia budowlana, metalowa, maszynowa, szkło, automatyka
- Tereny Rejonu II (powiaty: janowski, biłgorajski, tomaszowski, zamojski, hrubieszowski):
 - Drzewna, spożywcza, przetwórstwo owoców, meble, transport – logistyka, budowlana
- Tereny Rejonu III (powiaty: włodawski, łączyński, chełmski, krasnostawski):
 - Drzewna, spożywcza, chemia budowlana, metalowa, budowlana
- Tereny Rejonu IV (powiaty: opolski, lipski, zwoleński, kraśnicki):
 - Metalowa, maszynowa, budowlana, drzewna
- Tereny Rejonu V (powiaty: grójecki, białobrzesci, kozienicki, rycki, garwoliński):
 - Spożywcza, przetwórstwo owoców, maszynowa, budowlana
- Tereny Rejonu VI (powiaty: miński, siedlecki):
 - Maszynowa, metalowa, automatyka, IT, kosmetyczna, chemia
- Tereny Rejonu VII (powiaty: łukowski, radzyński, parczewski, bialski):
 - Transport – logistyka, spożywcza, maszynowa, drzewna, budowlana
- Tereny Rejonu VIII (powiat przemyski):
 - Chemia i stolarka budowlana, transport – logistyka, metalowa, kosmetyczna, automatyka
- Tereny Rejonu IX (miasto Radom):

- o Automatyka, maszynowa, metalowa, IT, szkło gospodarcze, chemia

1.1.5. Potencjał inwestycyjny obszaru

Dla obszaru zarządzanego przez TSSE można wytypować następujące potencjały inwestycyjne:

- koncentracja przedsiębiorców na funkcjonujących już terenach strefowych, różnorodny charakter prowadzonej działalności, wyraźna dywersyfikacja dotychczasowych tradycyjnych branż, możliwość rozwoju kooperacji na w/w terenach,
- silne ośrodki administracyjne/przemysłowe/usługowe: Radom, Siedlce, Stalowa Wola, Przemyśl, Tarnobrzeg,
- dwa szlaki komunikacyjne o wysokim standardzie gwarantującym dobrą logistykę dla potencjalnych i działających inwestorów:
 - o autostrada A2/droga ekspresowa/dwujezdniowa droga krajowa w północnej części terenów obejmowanych przez TSSE – powiaty miński, siedlecki, biały – bezpośrednio,
 - o autostrada A4 w południowej części terenów TSSE – bezpośrednio powiat przemyski, z dobrym dostępem powiaty tarnobrzescki, stalowowolski i niżański,
- dobre skomunikowanie (bezpośrednio) terenów inwestycyjnych Radomia z Warszawą w ramach drogi ekspresowej S7, pośrednio dobra komunikacja j.w. z terenów powiatów grójeckiego, białobrzesckiego i kozienickiego,
- dostępność do linii kolejowej o strategicznym charakterze transportu towarów: Berlin – Warszawa – granica RP – Moskwa na obszarze powiatów mińskiego, łukowskiego i białskiego,
- liczne przejścia graniczne/stacje przeładunkowe, bazy transportowe/ dla ruchu kolejowego i samochodowego, zlokalizowane wzdłuż wschodniej granicy RP z Białorusią i Ukrainą (granica europejskiego obszaru gospodarczego): Terespol, Sławatycze, Dorohusk, Hrebenne, Korczowa i Medyka,
- możliwość korzystania przez przedsiębiorców z bezpośredniego transportu kolejowego bez konieczności przeładunku na Ukrainę oraz do Rosji i państw Dalekiego Wschodu w ramach Linii Hutniczej Szerokotorowej – stacje, bocznice i terminale w pobliżu terenów inwestycyjnych obszaru,
- dostępność do portów lotniczych – relatywnie korzystne odległości terenów inwestycyjnych z powiatów mińskiego, garwolińskiego i grójeckiego do Warszawy, powiatów z województwa lubelskiego do Lublina, powiatów tarnobrzesckiego, stalowowolskiego i niżańskiego – do Rzeszowa,
- stosunkowo wysoka stopa bezrobocia na poszczególnych terenach (z wyłączeniem centrów gospodarczych) w relacji do tego wskaźnika dla średniej krajowej i poziomu bezrobocia w zachodniej części kraju. Stwarza to możliwość zagospodarowania licznej jeszcze grupy osób bezrobotnych w ramach nowych projektów inwestycyjnych. Bliskość granicy z Ukrainą to dodatkowy atut związany z możliwością zatrudnienia pracowników ukraińskich.

1.1.6. Instytucje otoczenia biznesu

Na terenach będących we właściwości zarządzającego tarnobrzescką strefą działają liczne instytucje wspomagające lokalny rozwój gospodarczy.

Można je podzielić na:

- lokalne, tzn. działające w gminie, powiecie lub mieście

- regionalne, obejmujące co najmniej kilka powiatów lub obszar województwa

Instytucje wspierające lokalny biznes to:

- stowarzyszenia przedsiębiorców,
- lokalne centra przedsiębiorczości,
- fundacje rozwoju, izby gospodarcze,
- jednostki badawczo-rozwojowe,
- agencje rozwoju regionalnego,
- cechy przedsiębiorców,
- inkubatory przedsiębiorczości
- parki przemysłowo-technologiczne.

Na terenie obszaru działają:

- 4 agencje rozwoju regionalnego,
- 4 izby przemysłowe,
- liczne fundacje i ośrodki rozwoju przedsiębiorczości,
- fundacje wspierania rozwoju,
- cechy rzemieślników i przedsiębiorców,
- stowarzyszenia rozwoju regionalnego,
- inkubatory przedsiębiorczości i parki przemysłowo-technologiczne.

Organizacje te specjalizują się w różnych formach wspierania rozwoju gospodarczego, tj. doradztwo, informacja i promocja, szkolenia, wsparcie finansowe, organizacja targów i misji gospodarczych.

Zarządzający obszarem utworzy platformę współpracy instytucji okołobiznesowych związanych z terenami działania i przedsiębiorcami Tarnobrzесьkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej Euro – Park Wisłosan, która umożliwi zintegrowane działania dla wzrostu aktywności na obszarze strefy. Kolejne zadanie to identyfikacja projektów realizowanych przez BSS celem dostosowania działań ARP S.A. do prowadzonych już przedsięwzięć gospodarczych i wspierania zadań kluczowych dla rozwoju obszaru. Planowany jest również współdziałanie Zarządzającego obszarem – organizacyjny, finansowy, promocyjny, czy też merytoryczny w realizowanych przez instytucje wsparcia biznesu imprezach o charakterze aktywizującym słabiej rozwinięte gospodarczo samorządy obszaru. Naturalnym – strategicznym partnerem Zarządzającego obszarem będą regionalne placówki COI/COIE, a także PAIH.

2. Misja

Tworzenie warunków do trwałego rozwoju gospodarczego zorientowanego na dojrzałą gospodarkę rynkową

3. Cele strategiczne i cele szczegółowe

3.1. Cel strategiczny

Działania na rzecz wzrostu inwestycji prywatnych o wysokiej wartości dodanej

Powyższy cel jest spójny z celem wynikającym ze Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR) (obszar kapitał dla rozwoju) oraz z realizacją zadań określonych w:

- 1) Strategii Rozwoju Województwa – „Podkarpackie 2020”, „Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020”, „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 na rzecz inteligentnych specjalizacji”.

W Rozdziale III Strategii „Układ celów, dziedzin działań strategicznych oraz priorytetów tematycznych” określono cele strategiczne:

- Rozwijanie przewag regionu w oparciu o kreatywne specjalizacje jako przejaw budowania konkurencyjności krajowej i międzynarodowej.
- Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego jako czynników innowacyjności regionu oraz poprawy poziomu życia mieszkańców.
- Podniesienie dostępności oraz poprawa spójności funkcjonalno – przestrzennej jako element budowania potencjału rozwojowego regionu.
- Racjonalne i efektywne wykorzystanie zasobów z poszanowaniem środowiska naturalnego sposobem na zapewnienie bezpieczeństwa i dobrych warunków życia mieszkańców oraz rozwoju gospodarczego województwa

oraz wynikające z nich priorytety tematyczne: rozwój przedsiębiorczości poprzez ofertę instytucji otoczenia biznesu, przemysł nowych technologii wzmacniający konkurencyjność regionalnej gospodarki, a także spójność przestrzenna i wzmocnienie funkcji biegunów wzrostu, w stosunku do których określone są zadania realizowane przez zarządzającego obszarem.

- 2) Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 (z perspektywą do 2030 r.), Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020. W Rozdziale 5 „Cele strategiczne i operacyjne” określono następujące cele strategiczne:

- wzmocnienie urbanizacji regionu,
- restrukturyzacja rolnictwa oraz rozwój obszarów wiejskich,
- selektywne zwiększanie potencjału wiedzy, kwalifikacji, zaawansowania technologicznego, przedsiębiorczości i innowacyjności regionu,
- funkcjonalna, przestrzenna, społeczna i kulturowa integracja regionu

a także cele operacyjne :

- wspieranie przedsiębiorczości na wsi i tworzenie pozarolniczych miejsc pracy na obszarach wiejskich,
- wspieranie ponadlokalnych funkcji miast,
- wspieranie małych i średnich przedsiębiorstw,
- stworzenie systemu wsparcia naukowego, eksperckiego i wdrożeniowego na rzecz rozwoju wybranych sektorów gospodarki,
- poprawa wewnętrznego skomunikowania regionu

z którymi zgodne są cele ujęte w Planie Rozwoju Inwestycji.

- 3) Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku „Innowacyjne Mazowsze”, Regionalna Strategia Innowacji dla Mazowsza do 2020 roku.

W rozdziale określającym cele rozwojowe i kierunki działań w wymiarze polityki regionalnej i terytorialnym przedstawione są m.in. następujące cele rozwojowe:

- rozwój produkcji ukierunkowanej na eksport w przemyśle zaawansowanych technologii oraz w przemyśle i przetwórstwie rolno – spożywczym,
- wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój działalności gospodarczej oraz transfer i wykorzystanie nowych technologii,
- poprawa jakości życia oraz wykorzystanie kapitału ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej gospodarki

oraz wyznaczające ich realizację kierunki działań:

- rozwój produkcji : tworzenie warunków przyjaznych dla inwestorów i przedsiębiorców,
- wspieranie tworzenia i rozwoju przedsiębiorstw produkcyjnych,
- tworzenie warunków do generowania absorpcji innowacji,

dla których zgodne są cele i zadania zarządzającego obszarem TSSE.

3.2. Cele szczegółowe

1. Poprawa klimatu inwestycyjnego w Polsce.
2. Wspieranie inwestycji zwiększających produktywność i konkurencyjność polskiej gospodarki.
3. Ukierunkowanie działań na pobudzenie inwestycji MŚP.
4. Wspieranie inwestycji przekładających się na zrównoważony terytorialnie rozwój wykorzystujący potencjał regionów i likwidujący bariery w rozwoju na poziomie lokalnym.
5. Wsparcie przedsiębiorstw z sektora usług dla biznesu (BSS).

4. Sposób realizacji celów

Cel szczegółowy	Zadanie	Sposób realizacji
1. Poprawa klimatu inwestycyjnego w Polsce	1.1. Współpraca z jst	<ul style="list-style-type: none"> - Przeszkolenie pracowników gmin z obsługi inwestora, - Organizacja cyklicznych warsztatów dla pracowników gmin w celu wypracowania standardów współpracy i podniesienia ich kompetencji, - Udział w spotkaniach z inwestorami organizowanych przez gminy, - Bieżąca współpraca i stały kontakt z osobą dedykowaną do obsługi inwestora w gminie, - Opracowanie systemu wymiany informacji z gminami, - Wypracowanie metodologii współpracy z dostawcami mediów.
	1.2. Poprawa wizerunku obszaru	<ul style="list-style-type: none"> - Przygotowanie metodologii weryfikacji oczekiwań przedsiębiorców (poziomu satysfakcji), - Promocja np. w mediach społecznościowych i na platformach zagranicznych, - Udział w targach zagranicznych, - Prowadzenie opieki poinwestycyjnej.
	1.3. Dostosowanie kadry pracowniczej do potrzeb przedsiębiorców	<ul style="list-style-type: none"> - Tworzenie klas patronackich, - Pomoc dla szkół w identyfikacji miejsc do objęcia programem praktyk, - Promocja szkolnictwa zawodowego, - Popularyzowanie wiedzy o nowych zawodach, - Organizacja wycieczek zawodowców dla uczniów, - Udział w spotkaniach z rodzicami w celu zmiany błędnego postrzegania szkół zawodowych jako szkół gorszych.
	1.4. Podnoszenie kompetencji pracowników zarządzających obszarami	<ul style="list-style-type: none"> - Szkolenia, kursy, wdrożenie kompetencji eksperckich, - Finansowanie studiów podyplomowych, - Konferencje, seminaria, tematyczne spotkania branżowe.
	1.5. Przygotowanie oferty inwestycyjnej dopasowanej do potrzeb inwestorów	<ul style="list-style-type: none"> - Aktywny udział w pracy nad planem miejscowego zagospodarowania, - Udział w pracach zespołów projektowych w zakresie budowania infrastruktury drogowej i technicznej.

	<ul style="list-style-type: none"> - Nabywanie mienia przez zarządzającego obszarem w celu np. budowy infrastruktury technicznej oraz obiektów kubaturowych z przeznaczeniem na wynajem, dzierżawę, leasing i zbycie przedsiębiorcom realizującym nowe inwestycje – współpraca z JST i właścicielami nieruchomości, - Inicjowanie i współpraca z interesariuszami w tworzeniu parków przemysłowych - Analiza terenów inwestycyjnych na obszarze działania oraz weryfikacja ich przydatności pod kątem wykorzystania pod inwestycje. 	
1.6. Opracowanie zasad współpracy z PAIH, COI/COIE, IOB, spółkami zarządzającymi obszarami	<ul style="list-style-type: none"> - Organizacja cyklicznych spotkań z przedstawicielami w/w jednostek w regionie, w tym wizyty studyjne, - Bieżąca wymiana informacji o potencjalnych inwestorach i poszukiwanych lokalizacjach, - Wspólna obsługa kluczowych projektów, - Przygotowanie i aktualizacja strefowych ofert inwestycyjnych na rzecz pozyskiwania i obsługi inwestorów. 	
1.7. Udział w tworzeniu i rozwoju parków przemysłowych	<ul style="list-style-type: none"> - Przygotowanie koncepcji tworzenia i rozwoju parków dla wytypowanych lokalizacji, - Pozyskanie partnerów biznesowych do współpracy przy aktywizacji w/w obszarów, - Tworzenie spójnej platformy do pracy dla środowisk biznesowych i naukowych, - Współpraca z władzami samorządowymi w zakresie wsparcia lokalnej przedsiębiorczości. 	
<p>2. Wsparcie inwestycji zwiększających produktywność i konkurencyjność polskiej gospodarki</p>	2.1. Dotarcie do przedsiębiorców spełniających kryteria z ustawy	<ul style="list-style-type: none"> - Poprzez analizę bazy danych firm funkcjonujących na terenie obszaru i określeniu ich potencjału, czy za pośrednictwem gmin, które mają wiedzę na temat firm działających w ich regionie lub poprzez organizację.
	2.2. Realizacja kampanii promocyjnej	<ul style="list-style-type: none"> - Opracowanie planów marketingowych zarządzającego obszarem, - Identyfikacja potencjalnych inwestorów, - Organizacja eventów promocyjnych, udział w targach, konferencjach, spotkaniach biznesowych, - Reklama w mediach, - współpraca z placówkami zagranicznymi PAIH.
	2.3. Promocja branż perspektywicznych w danym regionie	<ul style="list-style-type: none"> - Udział w kampaniach promocyjnych JST szczebla wojewódzkiego lub regionalnego, - Współpraca z PARP i PAIH w celu dotarcia do firm z potencjałem w branżach perspektywicznych, - Branżowe programy promocji, ścisła współpraca z instytucjami otoczenia biznesu. - Promocja branż będących Inteligentną Specjalizacją regionów objętych obszarem.
	2.4. Współpraca między strefami działającymi w regionie	<ul style="list-style-type: none"> - Wymiana informacji, - Realizacja wspólnych przedsięwzięć promocyjnych, konferencji, spotkań tematycznych. - Przekazywanie informacji o ofercie ARP S.A. wsparcia inwestycji.
	2.5. Współpraca z administracją publiczną w zakresie wsparcia branż (udział czy pośrednictwo w projektach finansujących rozwój lub promocję danych branż)	<ul style="list-style-type: none"> - Organizacja wspólnych eventów promocyjnych nakierowanych na promocję wytypowanych branż, - Współfinansowanie i udział we wspólnych kampaniach promocyjnych, - Efektywne wykorzystanie istniejących narzędzi wsparcia biznesu, - Wykorzystanie preferencyjnych programów wsparcia w branżach priorytetowych.

<p>3. Ukierunkowanie działań na pobudzenie inwestycji MŚP</p>	<p>3.1. Dotarcie do przedsiębiorców MŚP</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Aktualizacja bazy danych firm MSP w regionie, - Dotarcie z informacją o programach wsparcia MSP, - Organizacja wspólnych konferencji z PARP, PAIH, KUKE, ARP i przedstawicielami funduszy regionalnych.
	<p>3.2. Organizacja spotkań informacyjnych czy konferencji dla firm MŚP</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Organizacja cyklicznych spotkań z przedsiębiorcami z sektora MSP w poszczególnych rejonach.
	<p>3.3. Identyfikacja terenów potencjalnie atrakcyjnych dla MŚP i ich odpowiednie przygotowanie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Współpraca z jednostkami szczebla powiatowego w celu przygotowania bazy terenów inwestycyjnych, potencjalnie atrakcyjnych dla MSP, - Współpraca z JST w zakresie podniesienia atrakcyjności inwestycyjnej terenów, - Wizytacja poszczególnych terenów.
	<p>3.4. Tworzenie warunków do rozwoju MŚP np. Centra badawczo-rozwojowe, klastry innowacyjne</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Wsparcie MSP w zakresie dostępu do informacji na poziomie lokalnym i regionalnym, - Utworzenie bazy danych krajowych i regionalnych źródeł finansowania.
	<p>3.5. Organizacja misji zagranicznych dla MŚP</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ścisła współpraca z PAIH i COI w ramach działań dot. promocji polskiej gospodarki.
	<p>3.6. Tworzenie komórek doradczych dla MŚP</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Stworzenie w ramach struktury organizacyjnej zarządzającego komórki dedykowanej MSP, - Współpraca w w/w zakresie z instytucjami otoczenia biznesu i współpracujących z zarządzającym.
<p>4. Wspieranie inwestycji przekładających się na zrównoważony terytorialnie rozwój wykorzystujący potencjał regionów i likwidujący bariery w rozwoju na poziomie lokalnym</p>	<p>4.1. Promocja oferty gmin z wysoką stopą bezrobocia</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Wytypowanie terenów koniecznych do objęcia szczególnym wsparciem zarządzającego, - Nawiązanie współpracy z lokalnymi samorządami dla przygotowania planów działań promocyjnych, - Wsparcie organizacyjne i finansowe dla realizacji lokalnych programów wzrostu aktywności gospodarczej, - Współpraca z COI-ami w zakresie stworzenia bazy priorytetowych ofert gmin.
	<p>4.2. Włączenie w procesy rozwojowe obszarów mających trudności restrukturyzacyjne</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Promocja oferty inwestycyjnej gmin o potencjale opartym dotychczas na zasobach naturalnych w kierunku dywersyfikacji branżowej, - Budowa obiektów przemysłowych na wynajem, leasing.
	<p>4.3. Włączenie w procesy rozwojowe miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Promocja oferty inwestycyjnej miast średnich, - Wsparcie dalszego rozwoju istniejących branż, - Promocja nowych dziedzin działalności gospodarczej, - Budowa nowoczesnych obiektów biurowo-usługowych w wybranych miastach.
<p>5. Wspieranie przedsiębiorstw z sektora usług dla biznesu (BSS)</p>	<p>5.1 Pozyskanie przedsiębiorców z sektora BSS</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Współpraca z uczelniami oraz JST na rzecz pozyskania przedsiębiorców z sektora BSS

5.2. Promocja oferty sektora BSS	– Prezentowanie oferty sektora BSS przedsiębiorcom w obszarze – sporządzenie bazy usług dla biznesu
5.3. Przygotowanie oferty lokalizacyjnej na potrzeby sektora BSS	– Oferowanie przedsiębiorcom nieruchomości do prowadzenia działalności z sektora BSS w wybranych ośrodkach przemysłowych oraz w miastach średniej wielkości, w których brakuje tego typu usług.

Tabela nr 13

5. Oferta skierowana do przedsiębiorców

Usługi informacyjne nieodpłatne:

1. Prezentacja kompleksowej oferty nieruchomości inwestycyjnych w ramach obszaru oraz planów ich uzbrajania;
2. Wskazanie oferty dostępnych instrumentów wsparcia inwestorów;
3. Kompleksowe wsparcie informacyjne przedsiębiorców podczas procesu aplikacyjnego o decyzję o wsparciu;
4. Wsparcie informacyjne w zakresie należytej realizacji warunków decyzji o wsparciu;
5. Przygotowywanie informacji niezbędnych do podjęcia decyzji inwestycyjnej, w szczególności na temat potencjału społeczno-gospodarczego obszaru;
6. Wsparcie przedsiębiorców w kontaktach z organami administracji samorządowej i rządowej.

Usługi standardowe odpłatne:

1. Oferta infrastrukturalna
 - Możliwość korzystania z infrastruktury technicznej i drogowej w obszarze, której dysponentem/właścicielem jest zarządzający obszarem;
2. Oferta doradczo-szkoleniowa
 - Doradztwo i pomoc w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej na podstawie decyzji o wsparciu;
 - Możliwość uczestnictwa w szkoleniach organizowanych przez zarządzającego obszarem, w tym z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej na podstawie decyzji o wsparciu;
 - Wsparcie i pośrednictwo w kontaktach z instytucjami otoczenia biznesu, szkołami zawodowymi, ośrodkami B+R, przedsiębiorcami, klastrami, itd.;
3. Oferta badawczo-rozwojowa
 - Wsparcie i pośrednictwo w kontaktach z ośrodkami akademickimi w obszarze rozpoznania dostępności wykwalifikowanej kadry pracowniczej (absolwenci uczelni wyższych);
 - Pomoc w kontaktach z naukowymi ośrodkami badawczymi działającymi na terenie obszaru w celu rozpoznania możliwości przeprowadzania badań i analiz;
4. Oferta pracownicy
 - Cykliczne spotkania z przedstawicielami szkół/uczelni w zakresie dopasowywania oferty kształcenia do potrzeb lokalnych przedsiębiorców;
 - Promocja szkolnictwa branżowego poprzez m.in. organizowanie wizyt studyjnych uczniów/studentów u przedsiębiorców działających na terenie obszaru;

- Organizowanie/współorganizowanie praktyk i staży zawodowych dla uczniów/studentów w firmach z obszaru
5. Oferta promocyjna
- Udostępnianie przedsiębiorcom portalu Spółki dla celów informacyjnych;
 - Promocja przedsiębiorców za pomocą dostępnych kanałów komunikacji (np. strona internetowa, social media, prezentacje multimedialne itd.);
 - Promocja przedsiębiorców w publikacjach i materiałach reklamowych oraz podczas organizowanych przez zarządzającego obszarem eventów;
6. Oferta biznesowa
- Organizacja eventów i spotkań B2B dla przedsiębiorców działających na terenie obszaru
7. Oferta pro-eksportowa
- Wspieranie zagranicznej ekspansji przedsiębiorców prowadzących działalność na terenie obszaru poprzez m.in. prowadzone kampanie informacyjne dotyczące prowadzonych procedur przetargowych organizacji międzynarodowych;
 - Doradztwo w zakresie dostępnych instrumentów wsparcia ekspansji zagranicznej przedsiębiorców.
8. Inne usługi wspomagające prowadzenie działalności przez przedsiębiorców, nie wymienione w punktach 1 – 7, które może w ramach kompetencji i w miarę posiadanych środków świadczyć zarządzający obszarem.

Zasady odpłatności za usługi standardowe

Wynagrodzenie za usługi określone jest w umowie zawieranej w momencie podpisywania decyzji o wsparciu.

Wysokość wynagrodzenia miesięcznego naliczana jest według wzoru:

$$Kw = 0,06 \times S \times H + 0,01 \times \frac{S}{1000} \times N$$

gdzie:

Kw - wysokość miesięcznego wynagrodzenia w zł

S – przeciętne miesięczne wynagrodzenie do wyliczenia PFRON ogłaszane przez Prezesa ZUS w zł

H – powierzchnia terenu zajmowanego przez inwestora w ha

N - nakłady inwestycyjne zadeklarowane przez inwestora lub dwuletnie koszty pracy w tys. zł

Szczegółowe zasady ustalania wynagrodzenia za usługi standardowe płatne na rzecz przedsiębiorców, zdefiniowane w powyższym katalogu, określa zarządzający obszarem w swoich wewnętrznych regulacjach.

6. Bariery oraz plan ich eliminacji

Najważniejsze bariery obszaru	Plan eliminacji
BARIERY INFRASTRUKTURALNE	
<ul style="list-style-type: none"> - brak dróg szybkiego ruchu: autostrad i dróg ekspresowych oraz sieci dróg dojazdowych do głównych szlaków komunikacyjnych - brak dobrej jakości szybkich połączeń kolejowych 	<ul style="list-style-type: none"> - wnioskowanie do JST w sprawie potrzeb inwestorów w zakresie budowy lub poprawy lokalnej infrastruktury drogowej – łączącej poszczególne tereny z głównymi szlakami komunikacyjnymi - przedstawianie wojewódzkim władzom samorządowym oraz zarządzającym systemem transportu kolejowego informacji o lokowaniu nowych projektów inwestycyjnych dla optymalizacji planów przewozów kolejowych.
BARIERY EDUKACYJNE	
<ul style="list-style-type: none"> - brak dostosowania kadry pracowniczej do rynku pracy, - brak osób dedykowanych w COI w gminach. 	<ul style="list-style-type: none"> - inicjowanie tworzenia klas patronackich, programów stypendialnych oraz współpraca z klastrami edukacji zawodowej, - szkolenia w systemie obsługi inwestora.
BARIERY INWESTYCYJNE	
<ul style="list-style-type: none"> - brak przygotowanych terenów inwestycyjnych, - brak dobrych dróg dojazdowych do terenów inwestycyjnych. - niewystarczające warunki do rozwoju przedsiębiorczości na poziomie lokalnym 	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie inicjatywy samorządów lokalnych w zakresie pozyskiwania funduszy unijnych. - inicjowanie/wspieranie małej przedsiębiorczości.
BARIERY LOKALIZACYJNE	
<ul style="list-style-type: none"> - stereotyp Polski B, - brak centrów administracyjno-gospodarczych. 	<ul style="list-style-type: none"> - zmiana wizerunku we współpracy z samorządami związanego z profesjonalnym przygotowaniem terenów pod inwestycje i ich promocją, - poprawa współpracy z władzami poszczególnych obszarów i regionów w celu określenia spójnej polityki gospodarczej i kierunków rozwoju.
BARIERY FINANSOWE	
<ul style="list-style-type: none"> - zbyt małe środki na inwestycje infrastrukturalne w samorządach 	<ul style="list-style-type: none"> - inicjowanie pozyskiwania środków z programów operacyjnych i funduszy unijnych.
BARIERY PRAWNE	
<ul style="list-style-type: none"> - brak planów zagospodarowania przestrzennego, - brak instrumentów wsparcia inwestorów ze strony samorządów 	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie inicjatywy samorządów lokalnych w zakresie tworzenia nowego prawa lokalnego (uchwały dot. mpzp, zwolnień i ulg podatkowych).

Tabela nr 14

7. Monitoring realizacji celów

Z uwagi na fakt, iż poniższe wskaźniki i zakładane poziomy ich wzrostu na lata 2020-2030 zostały określone bez oparcia na wartościach bazowych w ramach nowych przepisów, a jedynie na bazie doświadczeń zarządzających obszarami na podstawie obecnych przepisów, wskaźniki będą podlegały procesowi ewaluacji przez najbliższe trzy lata.

Cel szczegółowy	Wskaźnik	Wartość bazowa (średnia w latach 2015-2017)	Wartość docelowa w 2020 r.	Wartość docelowa w 2030 r.
1. Poprawa klimatu inwestycyjnego w Polsce	Liczba inwestycji skutecznie obełужonych (średnia liczba wydawanych decyzji o wsparciu inwestycji w ostatnich 3 latach)	17	22 (+30%)	31 (+80%)
	Wartość nakładów inwestycyjnych (średnia wartość całkowitych nakł. inwest. w	524,18 mln zł	681,43 mln zł (+30%)	891,10 mln zł (+70%)

obszarze z ostatnich 3 lat w mln zł)				
2. Wspieranie inwestycji zwiększających produktywność i konkurencyjność polskiej gospodarki ⁵⁾	Inwestycje z priorytetowych branż (wartość nakł. inwest. w branżach SOR x 100/ całkowita wartość nakł. inwest. w obszarze)	46,57 %	58,68 % (+26%)	79,17 % (+70%)
	Inwestycje z udziałem B+R (wartość nakł. inwest. inwestycji z udziałem B+R x 100/ całkowita wartość nakł. inwest. w obszarze)	2,05 %	2,58 % (+26%)	3,48 % (+70%)
	Wysoko wykwalifikowane miejsca pracy (liczba nowych wysoko wykwalifikowanych miejsc pracy x 100 / całkowita liczba nowych miejsc pracy w obszarze)	% ⁶⁾		
3. Ukierunkowanie działań na pobudzenie inwestycji MŚP	Polskie inwestycje (wartość nakł. inwest. z większością udziałem kapitału polskiego x 100/ całkowita wartość nakł. inwest. w obszarze)	59,98 %	71,97 % (+20%)	83,97 % (+40%)
	Inwestycje MŚP (liczba wydanych decyzji o wsparciu dla firm MŚP x 100/ całkowita liczba wydanych decyzji o wsparciu)	74,51 %	85,69 % (+15%)	89,41 % (+20%)
4. Wspieranie inwestycji przekładających się na zrównoważony terytorialnie rozwój wykorzystujący potencjał regionów i likwidujący bariery w rozwoju na poziomie lokalnym	Inwestycje w powiatach o wysokim bezrobociu (wartość nakł. inwest. w powiatach o bezrobociu wyższym niż 160% przeciętnej stopy bezrobocia w kraju)	23,92 %	30,14 % (+26%)	40,67 % (+70%)

Tabela nr 15

Adam Kuśnierz

Dyrektor
Oddział ARP S.A. w Tarnobrzegu

⁵ Branże priorytetowe: lotnicza, biotechnologia, farmacja, elektroniczna, maszynowa, chemiczna, meblarska, spożywcza, IT, urządzenia medyczne, automotive.

⁶ Ze względu na brak danych historycznych uruchomienie powyższego miernika nastąpi po roku kiedy strefy będą posiadały dane od inwestorów – dane składane w ramach składania wniosku o decyzję o wsparciu.